

Precaire jobstatuten: niet in naam van de vrijwilligers!

Volgens de Koning Boudewijnstichting zijn er meer dan 700.000 vrijwilligers in België. Zij geven gratis hun tijd in non-profitorganisaties, gemiddeld 4 uur per week, het hele jaar door: het zijn clowns in ziekenhuizen, leden van een oudervereniging, jeugdwerkers, penningmeesters van een badmintonclub, uitdelers van voedselpakketten, mensenrechtenactivisten... Zij ontvangen geen salaris, zelfs geen kleine toelage of zakgeld. Zij krijgen alleen soms hun kosten vergoed, zodat de activiteit hun geen geld kost. Hun enige motivatie? Mensen ontmoeten, zich nuttig maken, zich inzetten voor een zaak, hun passie overbrengen, ontdekken, leren...

Onlangs gaf de overheid groen licht waarbij men toelaat dat burgers een kleine vergoeding ontvangen. Aan het begin van dit jaar verdubbelde men, voor de vrijwilligers in vaccinatiecentra het maximumbedrag van de toegestane forfaitaire vergoeding uit de vrijwilligerswet. De regering is van plan het maximumbedrag te verdrievoudigen of zelfs te verviervoudigen, waardoor burgers tot 5.000 euro kunnen ontvangen, volledig vrijgesteld van sociale en fiscale lasten, in naam van vrijwilligerswerk.

Een aanzienlijk bedrag dat niet tot doel heeft om de kosten van de vrijwilliger te vergoeden, zoals wettelijk is bepaald, maar om hem een slechte beloning te geven. Een salaris onder het wettelijk minimum dat bovendien geen toegang geeft tot sociale rechten of voordelen. Een onzekere baan met het label "vrijwillig".

“Loon naar werken”?

Dit adagium suggereert dat iedereen verwacht betaald te worden. Iedereen, dus ook vrijwilligers. Het volstaat "een dubbeltje" te geven om hen aan te trekken. Dat klopt niet. Een vrijwillige activiteit is geen werk. Betekent dat dat het voor niets is? Nee, het "loon" van vrijwilligers is erkenning door gebaren, woorden, een glimlach, belonende taken, aangename omstandigheden, luisteren naar hun mening, inspraak...

Vrijwilligerswerk is en blijft een schaars goed. Het gaat om mensen die bereid zijn hun energie, hun passie en hun vrije tijd te investeren in dingen waarvan zij overtuigd zijn dat ze de moeite waard zijn. We hebben het meer dan eens gezien tijdens de covid-19 pandemie: vrijwilligers zijn er vanaf het begin bij geweest. Het is niet nodig om ze aan te trekken. Maar we moeten er ook niet van uitgaan dat we ze tot iets kunnen dwingen.

Zijn bepaalde vrijwilligers beter dan andere?

Met deze verhoging van de kostenvergoeding zet de overheid de gehele vrijwilligerssector onder druk. De regels van het spel worden veranderd zonder enig overleg of zelfs voorafgaande raadpleging. Het plaatst de vrijwilligers in de vaccinatiecentra boven de anderen. Zij "verdienen" meer dan anderen en de waardeschaal is geld. Een aberratie voor vrijwilligerswerk. Welke boodschap geeft dit aan actieve vrijwilligers in huiswerkscholen, in cultuurcentra, in ziekenhuizen...? Zijn ze minder belangrijk, minder nuttig? Zijn ze sukkel die aanvaarden om gratis te werken?

België is een van de weinige landen die een Vrijwilligerswet heeft. De wetgever wilde in 2005 blijk geven van zijn erkenning voor vrijwilligers door hun een veilig kader te bieden om hun taak gratis uit te voeren, ongeacht de taak of de sector.

Is deze doelstelling veranderd? Het verhogen van het kostenplafond zonder dat dit ernstig gerechtvaardigd wordt, impliceert dat de overheid lak heeft aan solidariteit maar kiest voor de nuttigheid van een sub-status die een lage vergoeding mogelijk maakt.

Tijdelijk, echt?

De regering zweert dat dit slechts tijdelijk is. Maar klopt dat? We weten niet hoe effectief de vaccins zijn op de lange termijn, of ze alle varianten zullen weerstaan. De kans bestaat dat nieuwe vaccins ontwikkeld moeten worden, de hele bevolking opnieuw gevaccineerd wordt,...Wat is de kans dat de vaccinatiecentra morgen verdwijnen?

Een vervaldatum zetten op de duur van een wettelijke regeling volstaat niet en biedt geen garantie. We stellen dat vast door het gemak waarmee men andere voor het vrijwilligerswerk problematische maatregelen - ook tijdelijke - zonder verpinken verlengt en uitbreidt.

Bovendien is het risico reëel dat deze regelingen een precedent vormen, een kapstok voor andere actoren om morgen ook een verhoging van het plafond te bepleiten. Onder druk van de omstandigheden, zonder plausibele rechtvaardiging waarom de ene vrijwilliger hogere kosten zou hebben dan de andere.

Er zijn andere oplossingen

Onder het mom van solidariteit creëert de overheid rechtsonzekerheid bij de burgers. Had men niet beter de kans gegrepen om banen te creëren, om te voorzien in een specifiek statuut? Ook in andere Europese landen wordt op grote schaal gevaccineerd, maar geen enkel ander EU-land opteerde voor het inschakelen van "betaalde vrijwilligers" zoals België.

Andere oplossingen zijn nog steeds mogelijk. Het wordt tijd dat de overheid ervoor zorgt dat de 736.000 vrijwilligers die zich dagelijks voor ons welzijn inzetten, zich niet bedrogen, onderschat of verraden voelen.

Ondergetekend,

Eva Hambach, directeur Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Emmeline Orban, secrétaire generale la Plateforme francophone du Volontariat

Tom Lemahieu, voorzitter Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Jean-Baptiste Dayez, voorzitter la Plateforme francophone du Volontariat (PFV)

Vragen over dit persbericht?

Bel Eva Hambach op het nummer ++32(0)3 218 59 01 of ++(0)474 07 41 24